

SZOCIOLÓGIAI ALAPFOGALMAK

Társadalmi struktúra

Egyenlőtlenség, esélyegyenlőtlenség

Társadalmi státusz

Társadalmi struktúra fogalma

Az emberek nagy csoportokban való elhelyezkedése a társadalomban, amely csoportok különböznek egymástól

- a társadalmi munkamegosztásban elfoglalt hely,
- a szűkös javakhoz való hozzájutás módja, mértéke és minősége szerint,

mely különbségek következtében a csoportok között eltérő vagy ellentétes érdekek alakul(hat)nak ki.

Társadalmi struktúra-elméletek

Harmónia/Csere

vs

Konfliktus/Kényszer

Arisztoteles

Platon

Adam Smith (láthatatlan kéz)

Karl Marx (osztályharc elmélet)

Talcot Parsons (szerepelmélet)

Vilfredo Pareto (elitek harca)

Társadalmi struktúra-elméletek

Egy vs. többdimenziós struktúra-elmélet

➤ Egy:

- Arisztoteles, Platon, Smith, Pareto, MARX

➤ **Több:**

- Weber (gazdaság, hatalom, rend)
- Bourdieu (pénz-, szociális -, kulturális tőke)
- Lenski (politikai-hatalmi; vagyoni; foglalkozási; iskolai végzettségi; faji, etnikai, vallási; nemek; életkor osztályrendszerek)

Társadalmi struktúra-társadalmi rétegződés

Társadalmi struktúra:

- statikus
- a társadalom csoporttagozódását mutatja be

Társadalmi rétegződés:

- dinamikus
- a társadalomban fennálló egyenlőtlenségek típusát, mértékét mutatja be

Társadalmi státusz

Fogalma: Az egyén pozíciója, melyet a társadalmi egyenlőtlenségi rendszer több dimenziós terében foglal el.

Életmód/életstílus magánzféra egyenlőtlenségei

- Fogyasztás
- Kulturáltság, életmód

- Lakás
- Lakókörnyezet
- Anyagi helyzet

Társadalmi pozíció közsféra egyenlőtlenségei

- Foglalkozás
- Érdekérvényesítési
képesség, lehetőség